

Opettajan päiväkirja: Netti on kielten aarreaitta ? ja suuri seikkailu!

Anita Nehrenheim

Olen peruskoulun ruotsin ja englannin opettaja, nyt eläkkeellä. Eläkkeellä ollessani olen kiinnostunut italian kielestä ja Italian kulttuurista ja tehnyt harrastuksestani blogin. Minua pyydettiin kertomaan, miten tulin tehneeksi blogini, ja halusin itsekin pohtia asiaa. Sen selvittämiseksi on kaivauduttava hetkeksi historiaan. Kaikki alla oleva koskee lähinnä kielten opetusta eli aluetta, jonka tunnen, mutta uskoakseni sama pätee myös muihin oppiaineisiin.

Alku ja innostus

Olen aina ollut helposti innostuva, utelias ja kokeilunhaluinen sekä ahkera ja sinnikäs siinä, mistä innostun, vaikka itse sanonkin. Kiinnostava projekti vie minut mukaansa kokonaan. Olen toisaalta myös helposti pitkästyvä. Olen aina etsinyt uusia haasteita ? sellaisiakin, jotka ehkä ovat hiukan liian vaikeita senhetkisellemä osaamistasolleni. On mielenkiintoista oppia uutta ja kehittyä.

Kun aikojen alussa ihan ensimmäiseen tietokoneprojektiin koulussa haettiin osallistujia, lähdin empimättä mukaan tietämättä ja ymmärtämättä ollenkaan, mistä on kyse. Elettiin siis aikoja, jolloin kukaan ei tiennyt tietokoneista paljoa eikä tietokoneiden opetuskäytöstä mitään Suomessa tai missään päin maailmaa. Kaikki oli uutta ja ihmeellistä. Tietoverkkoa ei silloin tietenkään vielä ollut; oli vain tietokone, korppuasema ja jokunen nerokas, mutta nyt ajatellen kömpelö ohjelma.

Ensimmäistä projektia seurasi lukuisia muita, myös minun kohdallani. Suomessa ja muualla etsittiin kiihkeästi opetuksen viisasten kiveä. Yhteiskunnan ja myöhemmin myös EU:n rahaa kului, kun projektityöryhmä toisensa jälkeen kokoontui. Siihen aikaan oli vielä rahaakin. Kaiken kaikkiaan tulokset olivat luvalla sanoen vaatimattomia.

Opettajat

Kun vuosi toisensa jälkeen opettaa samoja vanhoja asioita yhä uusille ja uusille oppilaille, on pitkästymisen vaara olemassa. Jos opettaja on pitkästynyt, oppilaskin pitkästyvät. Minä halusin välttää tämän kokeilemalla kaikkia mahdollisia keinoja, joita tietotekniikka opetukseen vain suinkin tarjoaisi. Kokeilin muiden tekemiä ns. opetusohjelmia ja tein myös joitakin omia. Kaikki ne ovat vaipuneet unholaan. Kun tietoverkko sitten tuli, opettelini käyttämään monia erilaisia opetuslustoja, kun ne toinen toisensa jälkeen vaihtuivat, ja kehittelini niihin opetusmateriaalia. Nekin ovat ehkä vaipumassa unholaan, kun en enää ole niistä huolehtimassa?

Olin innokas myös herättelemään muita opettajia käyttämään tietotekniikkaa opetuksen apuna. Olin itse kouluttautunut, opiskelin omatoimisesti ja toimin myös kouluttajana. Halusin näyttää, mitä kaikkea mielenkiintoista tietokoneella voi tehdä ja mitä kaikkea Internetistä opetukseen löytyy. Tuntui, että se oli taistelua tuulimyllyjä vastaan. Ymmärsin toki ongelmat ja vaikeudet. Kouluilla ei ollut riittävästi laitteita, ja ne muuttuivat jatkuvasti, vanhenivat nopeasti ja olivat osin epäkunnossa. Ohjelmatkin muuttuivat usein, tietotekniset taidot olivat puutteelliset (aluksi myös oppilailla), sijaisjärjestelyt koulutusten aikana olivat hankalat ja opettaja joutui tekemään runsaasti lisätöitä ilmaiseksi ja omalla ajallaan. Ei ollut myöskään syntynyt yleisesti hyväksytyjä opetuksen tietoteknisiä käytänteitä. Ei tiedetty mitä pitäisi ja mitä voisi tehdä, opetusmenetelmät pohjautuivat oppikirjaan, ja osa opettajista jopa vastusti tietokoneita aktiivisesti.

Kohti karvalakkimallia

Sitten tietokoneiden ja tietoverkkojen maailmassa kaikki muuttui ja hyvin nopeaan tahtiin. Oppilaiden tietotekniset taidot alkoivat olla opettajien taitoja paremmat. Hyvin pian oppilaat elivät jo kuin eri kulttuurissa: oli kännykät, tietokonepelit ja mitä kaikkea. Sosiaaliset mediat tulivat ja oppilaat omaksuivat uudet laitteet ja käytännöt itsestään selvyyskseenä. Koulu kulki jälkijunassa eikä opetusikäntäntäitä ollut vielääkään. Käytäntöiden kehittäjillä ja tarjoajilla ei aina tuntunut olevan yhteyttä ruohonjuuritasoon, siis siihen, mitä oppilaiden kanssa luokkahuoneessa on mahdollista tehdä ja mitä ei, eikä siihen, mitä opettajat tarvitsevat ja haluavat. Viisasten kivi oli edelleen löytämättä.

Ajatus varsinaisista laajemmista ”opetusohjelmista” lienee suuremmaksi osin unohdettu. Opetusalustat puolestaan ovat usein olleet joko liian kalliita tai liian vaikeita ja hankalia opetella ja käyttää. Mitä jää jäljelle?

Jäljelle jää karvalakkimalli. Jäljelle jää itse Internet. Jäljelle jäävät uudet ja ilmaiset, kohtalaisen helppokäyttöiset ohjelmat, kuten esimerkiksi ohjelmat blogien tekemiseen. Jäljelle jäävät pilvitalennuksen mahdollisuus ja sosiaaliset mediat. Kaikki se, mitä oppilaat jo osaavat käyttää ja käyttävätkin.

Erityisesti kielten opetukseen Internet tarjoaa hyvin monenlaista ja monipuolista materiaalia ja monia mahdollisuuksia. Minun motto on ollut: *Netti on kielten aarreaitta - ja suuri seikkailu!* Olen odotellut, milloin joku ylempi taho kiinnostuu asiasta. Mutta ainahan on kyse rahasta.

Nyt Internet on jo niin täynnä materiaalia, että käyttökelpoisen opetusmateriaalin löytäminen sieltä alkaa olla hankalaa ja ennen kaikkea aikaa vievää. Materiaali täytyy kerätä yhteen, ja sitä täytyy ylläpitää, kehittää ja päivittää. Ymmärrän tietenkin myös näihin asioihin liittyvät ongelmat eli vielä ratkaisemattomat tekijänoikeuskysymykset, tietoturvaongelmat sekä oppilasturvakysymykset. Nämä ovat suuria asioita, mutta ratkaistavissa.

Italiaa eläkkeellä

Kun kaiken tämän jälkeen aloin opiskella italiaa kansalaisopistossa, arvaatte ehkä mitä tapahtui? Pitkästyin. Oppikirja on erinomainen perusta kielen opiskelulle, mutta kyllästyin sen yksitasaisuuteen ja yksipuolisuuteen. Oppikirjan ääninauha on ihan hyvä, mutta pelkästään sen ja kirjan varassa tuntui, että kieltä ei opi. Halusin enemmän. Halusin tunteita ja innostusta, hauskuutta ja huumoria. Vaihtelua. Tietoa. Kulttuuria. Ahaa-elämyksiä. Halusin elämää.

Aloin surffailla netissä ja kerätä itseäni kiinnostavia linkkejä, joista kokosin blogia itselleni. Koristelin linkkejä matkavalokuvillani. Kun blogi kasvoi ja kasvoi, ystäväni sanoi, että muutkin voisivat olla siitä kiinnostuneita. Mieleeni syntyi bisnesidea. Jokunen euro korvausta tehdystä työstä olisi kyllä ihan kiva... Laajensin siis blogia ja tarjosin sitä erittäin edulliseen hintaan työväenopistoille ja kansalaisopistoille. Italiaa opetettiin 150 laitoksessa, mutta sain vain viisi ostotarjousta. Tiedän, rahaa ei ole.

En lannistunut enkä halunnut antaa periksi. Omasta mielestäni blogi ja Internet ovat mitä oivallisin keino oppia kieltä, ja olin itse siitä hyvä esimerkki. Kielen puhuminen ei kyllä vielä oikein suju, mutta kielen ymmärtäminen ja kulttuuritietous ovat kahdessa ja puolessa vuodessa tehneet nollapisteestä huiman harppauksen. Olen varsin tyytyväinen lukiessani uutisia italiaksi. Olen toki lukenut myös oppikirjaa, paria muutakin oppikirjaa itse asiassa, ja tehnyt harjoitustehtävät sääntillisesti. Käyn edelleen italian tunneilla.

Jonkin aikaa harkittuani päätin vuoden 2012 alussa ottaa suuren askeleen ja jakaa blogini muille - ilmaiseksi. Onhan se suuren Internetinkin kantava ajatus. Ilman ilmaiseksi jakamista meillä ei olisi Wikipediaa, YouTubea eikä paljon paljon muutakaan. Aloin siis mainostaa blogiani sosiaalisissa medioissa. Saamani palaute blogistani on ollut erinomaista ja innostavaa. Joku opettaja toivoi vastaavanlaisia blogeja myös muihin kieliin. Minä olen tehnyt tämän blogin yksin, mutta vastaavia voi pystyttää yhteistoimin. Sekin on nykyisen Internetin pääajatuksia. Ilman yhteistyötä ei olisi esimerkiksi Wikipediaa, joka on yhteistyön suuri monumentti.

Nyt!

Kadehtien olen seurannut, kuinka omaan kouluuni ja muualle nyt on saatu Smartboardit ja iPadit ja mitä kaikkea. Sellaisista olin unelmoinut niin pitkään kuin niitä on ollut olemassa. Mitä kaikkea olisinkaan voinut niillä tehdä! Mutta hyvä näin. Kehitys menee eteenpäin. Minä teen italian blogiani ja toivon, että se joskus päättyy jollekin Smartboardille ja mahdollisimman monen italian opiskelijan ja italiafanin tietokoneen näytölle iloksi ja hyödyksi.

Blogissani on lisää ajatuksia, mietteitä ja tarinoita. Blogini osoite on <http://anita-italia.blogspot.com>

Palautetta otan vastaan mielelläni kuten myös toivomuksia ja ehdotuksia blogin kehittämiseen. Jos joku haluaa tehdä yhteistyötä, sekin sopii mainiosti. Linkkiä saa mielellään jakaa sosiaalisissa medioissa ja kaikin muin tavoin.

Benvenuti a tutti!

Kirjoittaja on eläkkeellä oleva peruskoulun ruotsin ja englannin opettaja ja italian kielen ja kulttuurin harrastaja.

Kuvat: Anita Nehrenheim (C) 2010 ja 2011

Linkkejä

Ohjeita <http://anita-italia.blogspot.com/2011/05/ohjesivu.html>

Kielen opiskelu <http://anita-italia.blogspot.com/2011/08/opiskelu.html>

Vihjeitä opettajalle <http://anita-italia.blogspot.com/2011/07/vihjeita-opettajalle.html>